

PRZEDMIOTOWY
SYSTEM OCENIANIA
Z MATEMATYKI

Gimnazjum im. gen. Kazimierza Tańskiego w Chmielniku

1. CELE OCENIANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO

- Bieżące i systematyczne obserwowanie postępów ucznia w nauce.
- Pobudzanie rozwoju umysłowego ucznia oraz jego uzdolnień i zainteresowań.
- Wskazanie uczniowi stopnia opanowania wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz ewentualnych braków w tym zakresie.
- Wdrażanie ucznia do systematycznej pracy, samokontroli i samooceny.
- Ukierunkowanie samodzielnej pracy ucznia.
- Okresowe / roczne podsumowanie wiadomości i umiejętności oraz określanie na tej podstawie stopnia opanowania przez ucznia materiału programowego przewidzianego nadany okres/rok szkolny.
- Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach specjalnych uzdolnieniach ucznia.
- Korygowanie organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej nauczyciela.

2. ZASADY BIEŻĄCEGO OCENIANIA UCZNIA

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadą sprawiedliwości.
2. Uczeń jest zobowiązany do przestrzegania zasad kultury współżycia w odniesieniu do kolegów i nauczyciela matematyki, w szczególności do zachowania dyscypliny oraz szanowania prawa innych do zdobywania wiedzy.
3. Uczeń ma obowiązek rzetelnego przygotowania się do lekcji matematyki, co oznacza:
 - a) posiadanie zeszytu przedmiotowego oraz przyborów geometrycznych,
 - b) odrobienie zadania domowego,
 - c) przygotowanie się do odpowiedzi:
 - ustnej z 3 ostatnich lekcji,
 - pisemnej - kartkówek - z 3 ostatnich lekcji, z pracy domowej
 - d) przygotowanie się do pracy pisemnej zapowiedzianej tydzień wcześniej i odnotowanej w dzienniku lekcyjnym - z zakresu wiadomości i umiejętności, który ma obejmować.
4. Uczeń może dwa razy w semestrze być nieprzygotowany, ale zgłasza to przed lekcją (nie dotyczy to zapowiedzianych prac klasowych oraz niezapowiedzianych kartkówek). Ponadto uczeń ma obowiązek uzupełnić brakującą lub źle napisaną pracę domową na następną lekcję.

Za nieodrobienie pracy domowej, bez zgłoszenia nauczycielowi uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Każde następne nieprzygotowanie do lekcji skutkuje oceną niedostateczną.
5. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkiem ucznia. Zeszyt powinien być estetyczny i czytelny oraz posiadać komplet notatek i prac domowych.

6. Udział ucznia w **pracach klasowych, testach (testach diagnostycznych) jest obowiązkowy**. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może w tym dniu napisać pracy, w ciągu 2 tygodni zobowiązany jest to zrobić, po uprzednim ustaleniu terminu z nauczycielem.
7. Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych opuścił pracę pisemną pisze ją na tej lekcji, na której pojawi się po raz pierwszy. W dniu następnym - na początku lekcji matematyki - uczeń ma obowiązek okazać nauczycielowi zeszyt z uzupełnioną lekcją matematyki, na której pisał zaległą pracę.
8. Uczeń ma prawo do poprawy oceny z pracy klasowej. Poprawa prac klasowych jest dobrowolna. Daną pracę klasową może poprawiać tylko raz. Termin poprawy ustala nauczyciel.
9. Udział ucznia w **egzaminach próbnych jest obowiązkowy**. W dniu egzaminu próbnego uczeń przychodzi do szkoły w stroju galowym z legitymacją szkolną. Egzaminy próbne są oceniane z wykluczeniem zagadnień zawierających niezrealizowany materiał programowy. Wynik punktowy podlega ocenie według obowiązującej skali. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na egzaminie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
10. Odpisywanie w czasie prac pisemnych, korzystanie z podpowiedzi jest naganne i powoduje wystawienie oceny niedostatecznej, która nie podlega poprawie.
11. Sprawdzone i poprawione prace klasowe, testy diagnostyczne oraz egzaminy próbne są dokumentem szkolnym, przechowywanym przez nauczyciela do końca roku szkolnego udostępniane rodzicom podczas konsultacji, dyżurów lub zebrań z rodzicami. Ocenione krótkie prace pisemne - kartkówki uczeń zobowiązuje się załączyć do zeszytu przedmiotowego.
12. Testy diagnostyczne oraz kartkówki nie podlegają poprawie.
13. Uczeń nieobecny 1 dzień ma obowiązek przyjść na następną lekcję przygotowany.
14. Uczeń nieobecny powyżej 5 dni (nieobecność usprawiedliwiona) może być nieprzygotowany do zajęć dwa kolejne dni i ma obowiązek uzupełnić braki. Przy dłuższych nieobecnościach uczeń indywidualnie ustala z nauczycielem termin nadrobienia zaległości.
15. Za aktywną pracę na lekcji uczeń może otrzymać "+". Uzyskanie pięciu plusów jest równoważne ocenie bardzo dobrej. Za celowy brak aktywności na lekcji uczeń może otrzymać ocenę niedostateczną.
16. Za szczególne osiągnięcia na lekcji, błyskotliwe pomysły, współpracę w grupie, pomoc kolegom w nauce uczeń może od razu otrzymać ocenę bardzo dobrą lub celującą.
17. Podczas zajęć uczeń ma obowiązek wykonywać bez dyskusji polecenia nauczyciela i maksymalnie wykorzystywać czas lekcyjny.
18. Nauczyciel, w sytuacji, gdy uczeń przeszkadza na lekcji sobie i innym kolegom w zdobywaniu wiedzy (tzn. nie uważa na lekcji, rozmawia itp.), ma prawo:
 - a. ustnie upomnieć ucznia,
 - b. wpisać uwagę do zeszytu uwag lub zeszytu przedmiotowego.
 - c. poprosić ucznia do odpowiedzi
19. Na koniec semestru nie przewiduje się poprawy ocen cząstkowych i zaliczania poszczególnych partii materiału.

20. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej na semestr, uczeń zalicza wskazaną partię materiału w terminie ustalonym z nauczycielem.

3. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

Wiadomości

- opanowanie podstawowych pojęć i poprawne stosowanie terminów,
- wykonywanie obliczeń w różnych sytuacjach praktycznych,
- posługiwanie się własnościami figur, a także językiem symboli i wyrażeń algebraicznych oraz funkcjami,
- wykorzystywanie wiedzy matematycznej do rozwiązywania problemów z zakresu różnych dziedzin kształcenia szkolnego oraz życia codziennego,
- dostrzeganie prawidłowości matematycznych w otaczającym świecie.

Umiejętności

- Wykorzystanie i tworzenie informacji. Uczeń interpretuje i tworzy teksty o charakterze matematycznym, używa języka matematycznego do opisu rozumowania i uzyskanych wyników, analizuje i wnioskuje na podstawie wykresów, diagramów, wykorzystuje wiedzę w praktyce, korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji. Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych, interpretuje pojęcia matematyczne i operuje obiektami matematycznymi,
- Modelowanie matematyczne. Uczeń dobiera model matematyczny do prostej sytuacji, buduje model matematyczny danej sytuacji,
- Użycie i tworzenie strategii. Uczeń stosuje strategię jasno wynikającą z treści zadania, tworzy strategię rozwiązania problemu,
- Rozumowanie i argumentacja. Uczeń prowadzi proste rozumowania, podaje argumenty uzasadniające poprawność rozumowania.

Postawy

Nauczyciel kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu takie, jak:

- współpraca w zespole, autoprezentacja, samodzielność, twórczość w pracy, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista,
- nastawienie do podejmowania wysiłku intelektualnego oraz postawy dociekliwości,
- organizacja pracy, systematyczność, pracowitość, wytrwałość, uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi,
- umiejętność prowadzenia dyskusji, precyzyjnego formułowania problemów i argumentowania,
- wyrabianie nawyku sprawdzania otrzymanych odpowiedzi i korygowania popełnianych błędów,
- gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw.

4. NARZĘDZIA POMIARU OSIĄGNIĘĆ

Pomiar osiągnięć uczniów odbywa się poprzez ocenę następujących form aktywności uczniów:

➤ prace klasowe

- czas trwania – 1 godzina lekcyjna
- częstotliwość w semestrze – 2÷3
- zakres – omówiony dział
- zasady przeprowadzania – zapowiedź co najmniej 1 tydzień przed terminem pisania,
- kryteria oceny :
 - metoda rozwiązania
 - przebieg rozwiązania zadania i wykonanie
 - rezultat i podsumowanie rozwiązania
 - zadanie jest oceniane tylko wtedy, gdy obrona jest prawidłowa metoda

Uczeń ma możliwości poprawy oceny.

➤ testy diagnostyczne (Sesje z plusem)

- czas trwania – 1 godzina lekcyjna
- częstotliwość – 3 w roku szkolnym
- zakres – co najmniej 2 działy
- zasady przeprowadzania – zapowiedź co najmniej 1 tydzień przed terminem pisania,
- kryteria oceny :
 - metoda rozwiązania
 - przebieg rozwiązania zadania i wykonanie
 - rezultat i podsumowanie rozwiązania

Uczeń nie ma możliwości poprawy oceny .

➤ egzamininy próbne (w klasach II i III)

- czas trwania – max 90 minut
- częstotliwość – max 2 w roku szkolnym
- zakres – wiadomości i umiejętności z danych lat nauki
- zasady przeprowadzania – zapowiedź co najmniej 1 tydzień przed terminem pisania,
- kryteria oceny :
 - metoda rozwiązania
 - przebieg rozwiązania zadania i wykonanie
 - rezultat i podsumowanie rozwiązania

Uczeń nie ma możliwości poprawy oceny.

➤ sprawdziany

- czas trwania – 20-25 minut,
- częstotliwość w semestrze – 0÷3,
- zakres – część omówionego działu,
- zasady przeprowadzania – zapowiedź co najmniej 1 tydzień przed terminem pisania
- kryteria oceny:
 - metoda rozwiązania
 - wykonanie
 - rezultat

Nie przewiduje się zadania dodatkowego na ocenę celującą ze względu na krótki czas trwania sprawdzianu. Uczniowie nieobecni na sprawdzianie z przyczyn usprawiedliwionych, piszą go, po uzgodnieniu z nauczycielem, w możliwie najkrótszym terminie. Uczeń ma możliwości poprawy oceny.

➤ **kartkówki**

- czas trwania – 10-15 minut,
- częstotliwość w semestrze – według uznania nauczyciela
- zakres – co najwyżej 3 ostatnie jednostki lekcyjne, praca domowa
- zasady przeprowadzania – bez zapowiedzi
- kryteria oceny:
 - metoda rozwiązania
 - wykonanie
 - rezultat

Uczniowie nieobecni na kartkówkach nie mają możliwości ich zaliczania.

Uczeń nie ma możliwości poprawy oceny.

➤ **prace domowe**

- częstotliwość w semestrze – według uznania nauczyciela,
- zakres – materiał z ostatniej pracy domowej,
- zasady przeprowadzania – bez zapowiedzi,
- kryteria oceny::
 - metoda
 - wykonanie
 - rezultat i podsumowanie rozwiązania

Prace domowe mogą być oceniane w przypadku odpowiedzi ucznia przy tablicy potwierdzającej samodzielność wykonania zadania.

Uczeń nie ma możliwości poprawy oceny.

➤ **odpowiedzi ustne**

- częstotliwość w semestrze – według uznania nauczyciela,
- zakres – co najwyżej 2 ostatnie jednostki tematyczne (nie dotyczy to lekcji powtórzeniowych),
- zasady przeprowadzania – bez zapowiedzi,
- kryteria oceny::
 - zawartość rzeczowa
 - stosowanie języka matematycznego
 - prezentacja
 - uzasadnienie

Uczeń nie ma możliwości poprawy oceny.

➤ **aktywność na lekcji**

- częstotliwość w semestrze – według uznania ucznia,
- zakres – bieżący materiał ,
- zasady przeprowadzania – warunki ustala nauczyciel,
- kryteria oceny::
 - częstotliwość zgłaszania się na lekcji
 - udzielanie prawidłowych odpowiedzi
 - prezentacja
 - uzasadnienie

Za aktywność w czasie zajęć uczeń może być nagradzany znakami plus „+”. Otrzymane 5 plusów jest podstawą do wystawienia oceny bardzo dobrej.

Uczeń nie ma możliwości poprawy oceny

➤ **praca w grupie**

- częstotliwość w semestrze – według uznania nauczyciela,
- zakres – materiał wskazany przez nauczyciela,
- zasady przeprowadzania – bez zapowiedzi,
- kryteria oceny
 - organizacja grupy (akceptowanie powierzonych ról członkom grupy, udział w rozwiązywaniu ewentualnych konfliktów),
 - organizacja pracy w grupie (planowanie wspólnych działań, współudział w podejmowaniu decyzji, przyjmowanie odpowiedzialności za pracę),
 - komunikacja w grupie (udział w dyskusji, słuchanie innych, zadawanie pytań, udzielanie odpowiedzi, uzasadnianie swojego stanowiska),
 - prezentowanie rezultatów pracy grupy przez ucznia
 - zastosowanie posiadanej wiedzy przedmiotowej.

Uczeń nie ma możliwości poprawy oceny.

➤ **prace długoterminowe , projekty edukacyjne**

- częstotliwość – według uznania nauczyciela,
- zakres – materiał wskazany przez nauczyciela ,
- zasady przeprowadzania – termin ustala nauczyciel,
- kryteria oceny:
 - ujęcie tematu
 - oryginalność
 - kompozycja pracy
 - poprawność matematyczna i językowa
 - estetyka wykonania
 - sposób i forma prezentacji

Uczeń nie ma możliwości poprawy oceny.

➤ **inne formy aktywności** np. udział w konkursach przedmiotowych, wykonywanie pomocy dydaktycznych, rozwiązywanie dodatkowych zadań.

- częstotliwość – według uznania ucznia,
- zasady przeprowadzania – termin ustala nauczyciel,

5. SKALA STOPNIOWA OCENY PRAC PISEMNYCH

Przyjmuje się następującą zasadę przeliczania punktów na oceny szkolne z prac pisemnych:

0%- 30%	- niedostateczny
31% 50%	- dopuszczający
51% - 69%	- dostateczny

70% 88%	- dobry
89% - 100%	- bardzo dobry

Ocena bardzo dobra + zadanie dodatkowe (wykonane w co najmniej 70%)- celujący

Istnieje możliwość stawiania ocen pośrednich takich jak: dps+, dps-, dst+ ,dst-, , db+, db-,bdb-. Kryteria dodatkowych ocen ustala indywidualnie nauczyciel zgodnie z wyżej wymienionym sposobem oceniania.

Uczeń otrzymuje ocenę:

Niedostateczną- jeśli nie spełnia wymagań koniecznych z poszczególnych działów matematyki

Dopuszczającą – jeśli spełnia wymagania konieczne z poszczególnych działów programowych,

Dostateczną – jeśli spełnia wymagania: podstawowe z poszczególnych działów programowych,

Dobłą – jeśli spełnia wymagania: rozszerzające z poszczególnych działów programowych,

Bardzo dobrą - jeśli spełnia wymagania: dopełniające; z poszczególnych działów programowych,

Celującą - jeśli spełnia wymagania wykraczające z poszczególnych działów programowych,

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z MATEMATYKI STANOWIĄ ZAŁĄCZNIK DO PSO

6. KRYTERIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

- Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne.
- Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia.
- Przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej bierze się pod uwagę wszystkie oceny, kładąc większy nacisk na oceny z prac pisemnych. Ponadto bierze się pod uwagę osiągnięcia ucznia w konkursach i olimpiadach matematycznych.
- Ocena roczna wystawiana jest z uwzględnieniem oceny śródrocznej. Na koniec semestru nie przewiduje się poprawy ocen cząstkowych i zaliczania poszczególnych partii materiału.
- W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej na semestr, uczeń zalicza wskazaną partię materiału w terminie ustalonym z nauczycielem.
- Uczeń może nie być klasyfikowany z matematyki, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej (semestralnej) oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na zajęcia w szkolnym planie nauczania.

7. ZASADY OCENIANIA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W NAUCE

Uczniowie z dysleksją, dysortografią, dysgrafią

- Uczeń ma prawo poprosić nauczyciela o odczytanie poleceń(zadań tekstowych)na sprawdzianie
- Uczeń ma prawo poprosić nauczyciela o odczytanie poleceń (zadań tekstowych) na sprawdzianie (1 raz).

- Nauczyciel może przeznaczyć większy limit czasowy (lub ograniczyć liczbę zadań do wykonania) na rozwiązanie problemów matematycznych, zwłaszcza w trakcie sprawdzianów.
- Nauczyciel oceniając sprawdzian bierze pod uwagę „Katalog typowych błędów dyslektycznych”, nie obniżając oceny za:
 - estetykę, niestaranność i niedokładność
 - niewłaściwe stosowanie dużych i małych liter
 - lustrzane zapisywanie cyfr, np. 6 i 9
 - gubienie liter i cyfr
 - problemy z przecinkiem (liczby dziesiętne)
 - błędy w zapisie działań pisemnych (dopuszczalne drobne błędy rachunkowe)
 - trudności w zapisie liczb wielocyfrowych i liczb z dużą ilością zer
 - luki w zapisie obliczeń – obliczenia pamięciowe
 - uproszczony zapis równania i przekształcanie go w pamięci, brak opisu niewiadomych
 - błędy w przepisywaniu
 - chaotyczny zapis operacji matematycznych
 - mylenie indeksów górnych i dolnych
- Na lekcjach z geometrii uczeń może korzystać z modeli brył.
- Na zajęciach uczeń mający trudności z opanowaniem tabliczki mnożenia i zapamiętaniem wzorów, może korzystać ze „ściąg”.
- Nauczyciel zalicza wypowiedź ucznia, jeśli potrafi on wytłumaczyć definicję (często przy pomocy nauczyciela) i nazwać elementy.

Uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego nauczania

Ocenie podlega:

- wkład pracy,
- aktywność na lekcjach.

Nauczyciel

- przygotowuje testy i sprawdziany dostosowane do możliwości ucznia, zadania adekwatne do realizowanych na lekcji.
- dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych zaleceń zawartych w orzeczeniach Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej oraz odpowiednio w indywidualnych programach edukacyjno – terapeutycznych i planach działań wspierających.

W przypadku czynienia postępów uczniowie otrzymują ocenę pozytywną, natomiast, gdy nie wykazują starań i nie czynią postępów na miarę swoich możliwości – negatywną.

Uczniowie o specyficznych trudnościach w uczeniu się

Uczniowie z opinią o dostosowaniu wymagań realizują zadania na miarę swoich możliwości. Na sprawdzianach otrzymują zadania adekwatne do tych realizowanych na lekcji. W przypadku czynienia postępów otrzymują ocenę pozytywną, natomiast, gdy nie wykazują starań i nie wykonują postępów na miarę swoich możliwości, negatywną.

Nauczyciel dostosowuje również wymagania edukacyjne w przypadku uczniów posiadających orzeczenie o specyficznych trudnościach w uczeniu się na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w planie działań wspierających.

Nauczyciel jest zobowiązany do dostosowania wymagań edukacyjnych w przypadku uczniów, którzy objęci zostali pomocą psychologiczno – pedagogiczną w szkole.

8. SPOSOBY INFORMOWANIA O OCENACH UCZNIA

- Nauczyciel – Rodzice:
 - Podczas wywiadówek, indywidualnych konsultacji, a także rozmów interwencyjnych nauczyciel:
 - przekazuje rodzicom informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępach ucznia w nauce
 - dostarcza rodzicom informacji o uzdolnieniach ucznia lub jego trudnościach w nauce
 - przekazuje wskazówki do pracy z uczniem
 - oceny, jakie otrzymuje uczeń są wpisane do dzienniczka ucznia
- Nauczyciel – uczeń:
 - nauczyciel przekazuje uczniowi komentarze do każdej wystawionej oceny
 - uczeń ma możliwość otrzymania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny
 - nauczyciel pomaga w samodzielnym planowaniu rozwoju ucznia
 - motywuje do dalszej pracy
- Nauczyciel – wychowawca klasy – pedagog szkolny – dyrektor:
 - oceny, jakie otrzymuje uczeń są wpisywane do dziennika lekcyjnego
 - nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia
 - nauczyciel informuje pedagoga o sytuacjach wymagających interwencji

9. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Na początku roku szkolnego nauczyciel zapoznaje uczniów z postanowieniami przedmiotowego systemu oceniania, w szczególności z zasadami oceniania bieżącego i klasyfikacyjnego oraz wymaganiami edukacyjnymi.
- PSO wraz z wymaganiami edukacyjnymi jest dostępne do wglądu dla uczniów i ich rodziców w gabinecie dyrektora oraz u nauczyciela przedmiotu.

10. EWALUACJA PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA

- PSO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenie każdego cyklu edukacyjnego.

Opracowanie: zespół nauczycieli matematyki